

Konstfack, Stockholm: Vårutställningen 2006 (16/5-28/5)

2005 arrangerades för första gången Vårutställningen i Konstfacks nya lokaler vid Telefonplan i Stockholm. Det var en utställning som genomgående kändes ganska fräsch och kaotiskt på ett positivt sätt, med en stor täthet mellan såväl utställare som utställda projekt. Nackdelen var att det ibland blev svårt att suga i sig upplevelserna riktigt i den takt som man skulle önska. Trängseln var på sina håll betydande, vilket framför allt de många processinriktade verken (där inte tingen stod i centrum) drabbades negativt av. Den största plumpen i protokollet var utlokaliseringen av konsteleverna till källarvåningen. I år är det bildpedagogerna och kandidateleverna på Industridesign som förvisats till källaren, med ungefär samma nedslående resultat. Efter två försök borde äntligen ansvariga inse att Konstfacks källarplan inte fungerar som utställningsplats, om man inte ger lokalerna en ordentlig uppfräschning av både ytskikt och belysning. Bättre skyltning räcker inte.

Det positiva med årets Vårutställning är att man tycks ha tagit beslutet att öka utrymmet mellan de olika presentationerna, vilket gjort utställningen luftig och överblickbar. Trots att utställarna som vanligt är många infinner sig aldrig intrycket av trängsel. Helheten är välkomponerad och lätt att orientera sig i. För några år sedan debuterade de processuella verken även på andra institutioner än den fria konsten, ofta med spännande resultat. Det är tydligt även i årets Vårutställning, även om idéskapandet blivit allt bättre integrerat med de fysiska objekten jämfört med var som ibland varit fallet tidigare. Metallformgivarna *Vidar Hertov* och *Ronnie Österberg* har tagit sig uppgiften med stor entusiasm, detta i material som är en utmaning om man vill arbeta idébaserat. De begår en stillsam men hejdlös drift med metallformgivningens traditionella macho-attityd, vilket i Ronnie Österbergs fall sker genom att han skapat en bröstpump och amningsskjorta speciellt för män. Hur användbar utrustningen egentligen är kan man fundera över, men presentationens – och föremålets – estetiska finish befinner sig i toppklass, fullt på nivå med det något mer subversiva projekt "FemDefence" som konsteleven Leif Lindell presenterade för ett par år sedan.

Vidar Hertovs verk är med handlingsfokuserat, och består dels av utställda föremål, dels av en video som visar tillkomstförloppet, kompletterat med en visning av den "skyddsdräkt" som använts vid tillfället. Hans verk består av konstfärdigt åstadkomna bucklor på lämpliga bildörrar. Bucklorna har "producerats" under performancelika former ute på gatan, och deras höga grad av esteticering ställer i längden ganska besvärliga frågor om bilsamhällets förhållande till defekter och ornament. Även Textileleven *Maja Sjöberg* sysselsätter sig med defekten som konstnärligt verktygsmedel. Hon ställer bland annat ut en klänning, som avsiktligt fläckats ner med ett rostfärgat lösningsmedel. Frågan är densamma som Vidar Hertov ställer: besitter det defekta i något avseende ett estetiskt värde, och vad händer med de estetiska värdeskalorna när formgivaren/konstnären hävdar att så är fallet?

Jiri Adamik-Novak på Grafisk formgivning har vänt på processen. I sitt verk "Instant Heraldry" har han skapat ett system med vars hjälp var och en av oss själva kan få hjälp av att dataprogram med att skapa sin egen vapensköld. Men varför stanna vid detta? Adamik-Novaks programvara kan mycket väl användas för att massproducera alla slags grafiska uttryck där schabloner spelar en viktig roll. Och det är inte så få fall det handlar om i våra dagar. Jiri Adamik-Novaks datorgenererade vapensköldar lär oss att filosofen Walter Benjamins analys av vad som händer med det unika bildskapandet i den mekaniserade reproduktionens tidsålder inte tappat sin relevans med åren.

Jiri Adamik-Novaks kollega *Emma Göthner* har svarat för Vårutställningens kanske mest välgjorda presentation. Hennes pappdockteater, anpassad till att framföra novellen "Eleonora" av Edgar Allan Poe, har sin bakgrund i en gammal 1800-talstradition, som av Göthner fått nytt liv med hjälp av video, jazzmusik och en raffinerad ljussättning. Göthner förmår med enkla men välkalibrerade medel skapa en dov, förtätad Poe-stämning i Konstfacks annars funktionalistiskt känsloneutrala utställningsrum.

Konsteleverna på Konstfack har under ett pars års tid kämpat i motvind, inte bara genom att tilldelas tveksamma utställningsytor. Det har också varit så och så med både fokuseringen på uppgiften och själva utförandet. Därför är det glädjande att man i år lyckats skapa en presentation som håller ihop, såväl när det gäller de individuella delarna som helheten. *Johan Willner* visar tre otäckt knivskarpa foton i en svit som låter våldet, sveket och skammen i vardagen bubbla upp till ytan via exponeringen av små, obetydliga detaljer. *Alejandra Lundén* arbetar med samma nästan omärkliga transponering av våldsamma världshändelser in i barnkammarrens värld av färggranna byggklossar. Hon låter barnets skaparkraft kontrastera, men samtidigt också symbolisera, den sköra tråd som människosläktets öde hänger i när de storpolitiska krafterna tar över arenan. *Alessandra di Pisa* tar sig också an en företeelse med globala maktanspråk, i detta fall den internationella managementlitteraturens floskelbibliotek. I en lika dräplig som självvironisk video låter sig den blivande konstnären intervjuas, och hennes utläggningar består uteslutande av djupsinnigheter klippta direkt ur coachinghandböckerna. Alessandra di Pisas verk bör bli obligatoriskt för alla studenter på högskolornas managementutbildningar.